

Rauman normaalikoulun vaihteita 120 vuoden ajalta

9.1.2018

Outi Kokkonen ja Mervi Palviainen

Pääasiallinen lähde: Pasi Petrell (toim.) Öljylampun valosta tiedon valtatielle. Rauman normaalikoulun ja sen edeltäjien historia. Turku 2006.

Rauma 1800-luvun lopussa

- Väkiluku kasvoi ja elintaso nousi
  - 1890-luvulla muutti 2656 tulomuuttajaa
  - väkiluku oli vuonna 1900 5005
- Purjelaivamerenkulun ja sataman kukoistusaikaa
- Puuteollisuus, nahkatehdas, 1911 kenkätehdas
- Rautatieliikenne alkoi 1897
- Ostovoima kasvoi, kauppa kukoisti
- Seurasi suuri asuntopula opiskelijoillekin
- Länsi-Suomi alkoi ilmestyä, osittain seminaarilaisten voimin

Kansakouluja Suomeen

- Liberalismi korosti jokaisen oikeutta oppimiseen
- Suomalaisuusaate vahvistui
- Uno Cygnaeus teki opintomatkoja Eurooppaan ja kehitti suomalaisen kansakoulun
- Kansakoululaki tuli voimaan 1866
- Kansakouluja perustettiin koko maassa
- Kehittyi opettajapula

Alku aina hankalaa

- Keskusteltiin
  - Opetettavista aineista, mm. käsityö
  - Tyttöjen ja poikien yhteisopetuksesta
  - Lukuvuosien määrästä, yleensä neljä luokkaa
- Maaseudun ongelmia
  - Ei alakoulua, lukemaan opeteltava kotona
  - Isompia oppilaita tarvittiin talon töissä
  - Opetusvälineitä niukasti
- 1921 Oppivelvollisuuslaki voimaan

Kouluja Raumalla

- Luostarin fransiskaaniveljet pitivät koulua
- 1600-luvulla pedagogio, toimi pari vuosisataa
- 8.1.1849 Ilvan perusti vähäinlasten koulun Itäkadun varrelle
- Kansakoulua vastustettiin niissä kaupungeissa, joissa kouluja jo oli
  - Porvariston kirjeessä todettiin, ettei kansakoulua tarvita Raumalla
  - Työmiehet ja merimiehet vastustivat, koska palkat olivat huonot ja verot raskaat ja piti saada lapset töihin jo 10-vuotiaina

Ensimmäinen kansakoulu

- Apteekkari Hellsten lahjoitti uudelle koululle kaupungin ulkopuolella Blåsbakassa sijaitsevan huvilansa
- Yläkansakoulu aloitti toimintansa 3.9.1872
- Alakansakouluna toimi Ilvanin perustama pientenlastenkoulu
- Opettajia oli yläkansakoulussa 3 ja alakansakoulussa 2 ja oppilaita 82
- Kaupungin asukasluku oli n. 2500 henkeä
- Koulu oli aluksi seurakunnallinen, mutta toimi kaupungin kouluna vuodesta 1876

Kansakouluja perustetaan lisää

- 1877 Uno Cygnaeus vieraili Raumalla ja huomasi puutteita
- 18.11.1885 päätettiin uuden kansakoulun rakentamisesta
- Koulu muutti tiloihin silloiselle laitakaupungille, Nortamonkadulle, 1886
- Seminaarin perustamisen jälkeen kaupunki sai uuden koulun, Seminaarin mallikoulun vuonna 1898
- Yläkansakoulurakennus nykyisen Karin koulun tontille vuosisadan vaihteessa
- Raumalla 1906 75-80 % lapsista kävi kansakoulua, koko maassa luku oli alle 50%

Harjoittelukoulut syntyvät

- Kansakoulut tarvitsivat opettajia ja perustettiin seminaareja kouluttamaan opettajia
- Uno Cygnaeus kehitti harjoituskoulun, joka korosti havainnollisuutta ja opetettavan käytännöllistä hyötyä
  - Laskennossa päässä lasku ja helmitaulu
  - Suulliset ja kirjalliset harjoitukset
  - Korosti Raamatun historiaa ja Raamatun käyttöä opetuksessa
- Jyväskylässä oli aloittanut Suomen ensimmäinen mallikoulu vuonna 1866
  - samat säännöt muihin seminaarien harjoituskouluihin
- Perustuntimäärä yläkansakoulussa oli 28-30 tuntia
  - runsaasti käsitöitä, puutarhanhoitoa ja taloustöitä
  - viikkotunteja saattoi olla 36-42
- Mallikoulussa oli aluksi yksi opettaja

Seminaari Raumalle

- Pikkukaupunkeihin perustettiin seminaareja, koska haluttiin varjella seminaarilaisia kansakoulun hengelle haitallisen huvitteluelämän vaikutuksilta
- Rauma lupasi valtiolle maksutta rakennuspaikan, hiekkaa, kiveä ja savea kaupungin maalta
- Lisäksi 200 000 markkaa avustusta 40 vuodessa
- Kenraalikuvernööri Heiden valitsi Rauman uuden miesseminaarin sijaintipaikaksi
- Seminaarin toiminta alkoi Raumalla 27.8.1896

Myllymäki koulumäeksi

- Mäki oli laitakaupunkia
- Myllymäen pohjoisrinteellä oli kolme myllyä, jotka hävitettiin.
- Nykyinen mylly on vuodelta 1956
- Keskellä mäkeä sijaitsi harmaa torppa, jossa asui kunnan väkeä
- Isä ja äiti Rosberg kasvattivat siellä lapsiparveaan. Isä oli ahkera työmies ja äiti omisti kaiken aikansa lapsilleen

Seminaarin mallikoulu 1898-1900

- Kansakoulun mallikoulu tuli miesseminaarin harjoittelukouluksi
- Aloitti toimintansa 5. syyskuuta 1898 väliaikaisissa tiloissa Myllymäellä
- Uusi mallikoulurakennus 1899
- Tilaa varsin paljon
  - 8 luokkahuonetta
  - Voimistelu- ja rukoussali ja käsityöhuone
  - opettajahuone ja kokoelmahuone
- Kalusteet hankittiin Turun lääninvankilasta
- Oppilaita 101 poikaa ja yksi miesopettaja, entinen kuritushuoneen opettaja Turusta

Opetus mallikoulussa

- Agraarinen perintö
- Kristillinen maailmankatsomus
- Suomalaiskansallinen isänmaallisuus
- Herbartilainen tuntikaava, koostuu muodollisista asteista
- Käytettiin ruumiillista kuritusta
- Maamme-kirja, Vänrikki Stoolin tarinat ja Robinson Crusoe oppikirjoina

Opetusharjoittelu Mallikoulussa

- Harjoittelijat vain miehiä
- Ensimmäinen harjoittelu syyskuussa 1899, kolmannella kurssilla ennen valmistumista
- Kuuntelua 100 h
- Ohjausta maanantaina ja lauantaina iltaisin klo 7 – 8

Harjoituskoulu vuosina 1900 - 1917

- Koulu muuttui kolmiopettajaiseksi
- Yliopettajan virka
- Alkeisluokkien ja osastoluokan opettajien virat = neljä vuosikurssia yhdessä luokassa
- 1904-1905 oppilasmäärä 187
- Luokkakoko oli 15-30 ja osastoluokan koko 39 oppilasta

Kurinpitokeinot vuoteen 1914 asti

- Nuhteet luokan läsnä ollessa
- Alemmaksi muuttaminen luokassa
- Erottaminen pois kumppaneista
- Nuhteet ja varotukset kokoontuneen koulunuorison läsnäollessa
- Aresti eli erillensä salpaaminen
- Ruumiillinen kuritus
- Pois ajaminen koulusta

Kurinpitotoimien syitä

- lokakuussa 1907 jälki-istuntoja annettiin peräti 152 kertaa
- Syynä olivat mm.
  - *tottelemattomuus, huolimattomuus, karkaaminen, epärehellisyys, röyhkeys, laiskuus, vehkeily, petos ja lattialle sylkeminen*

Siisteys ja terveys huolena

- Ylitarkastaja huolestui harjoittelijoille syntyvästä siisteyskuvasta vuonna 1908. Vaatteet olivat ryysyisiä oppilaat likaisia, kalpeita ja heikkoja ja sairauksina olivat mm. tuberkuloosi, riisitauti ja rokot
- Toimia lasten tilanteen parantamiseksi: Seminaarin lääkäri hoiti oppilaita maksutta, kaupunki jakoi ilmaisia saunalippuja, keskusteltiin kouluruokailun mahdollisuudesta, opetettiin hammasharjan käyttöä.
- Kansakoulun johtokunta lahjoitti jalkineita ja joululehtiä
- Rouvasväen yhdistys lahjoitti liina- ja villapaitoja ja sukkia ja tarjosi 1914-16 lämmintä ruokaa 22 oppilaalle
- Seminaarin opettajien rouvien ompeluseuralta alusvaatteita ja sukkia joulujuhlassa 60 oppilaalle

Rakennuksen kunto

- Vuonna 1904 huomattavia korjauksia kattojen rakenteissa ja savupiipuissa sekä luokkien uuneissa
- Pihamaata kunnostettiin
- Öljylamput kuluttivat ilmaa ja luokissa oli hapen puutetta ja haluttiin sähkövalo
- Sähkövalo Myllymäelle vuonna 1913, senaatti myönsi kustannuksiin vajaa 5000 markkaa
- Harjoituskoulun puhtaanapitosäännöt 1907, kiinnitettiin huomiota lakaisuun, ulkokuoneiden puhtauteen, juomavesiastioihin ja sylkyastioihin

Opetusvälineistö ja opettajat

- 1900-luvun alussa välineistöluettelossa mainitaan: kirjat, kartat, kuvataulut, kuvat, kuvastot, käsityökalut ja –mallit, voimistelutelineet, mittausopilliset välineet, fysikaaliset koneet, piirustuskaavat, täytetyt eläimet ja vuosina 1911-1912 vain Venäjää esittäviä historiallisia ja maantieteellisiä kuvia
- Ensimmäinen naisopettaja oli tullut taloon syksyllä 1917, Ellen Aavikko ja myös naisia alettiin ottaa opiskelemaan
- 1919 harjoituskoulusta tuli viisiopettajainen.
- Kaikilla luokilla ei vielääkään ollut omaa opettajaa
- 1919 Jalmari Valpio yliopettajaksi, toimi tässä virassa 25 vuotta

Vuoden 1918 sodan vaikutukset

- Lukuvuosi lopetettiin jo maaliskuussa
- August Alho: ”*Silloin oli seminaari, sen opettajat ja oppilaat monesti vaarassa. Ja kuin ihmeen kautta pelastuttiin ilman että mitään kauhutekoja seminaarityön yhteydessä tapahtui*”
- Suuri joukko punaisten perheitä muutti pois Raumalta, harjoituskoulun oppilasmäärä väheni
- 1919-20 alettiin ottaa tyttöjä oppilaaksi

Koti, uskonto ja isänmaa

- Koulukasvatuksen ytimenä olivat koti, uskonto ja isänmaa
- Isänmaallisuus antoi sävynsä oppikirjoihin, Maamme -kirja oli edelleen hyvin tärkeä, vaihtoehtoina Isänmaallinen lukukirja tai Suomenkirja
- Lukukirjoissa pääosissa uhrautuvat äidit, raatavat isät, kiltit tytöt ja reippaat pojat
- Kuvataulut kasvattivat isänmaallisuuteen

Kaunis käsiala kansalaishyveenä

- Toivo Salervon vuonna 1931 käyttöön otettu tyyppikirjaimisto oli käytössä lähes 60 vuotta
- Tarkastajat kiinnittivät suurta huomiota kirjoitusvihkoihin ja käsialaan. Vuonna 1929 kaunokirjoituksen tulokset olivat epätyytyttäviä
- Vielä 1950-luvulla tarkastajia huolestutti käsialojen huolimattomuus

Kouluruokailu

- 1920-30-luvuilla käytiin kotona syömässä
- Kaupunki järjesti rajoitetun ruokailun oppilaille, jotka oli todettu liian laihoiksi
  - ruokailu vain osalle saman perheen lapsista
  - keittiö sijaitsi pappilan piharakennuksessa
- Karin koulussa oli Rauman kaupungin ainoa koulukeittiö
- Käytiin Karin koulussa syömässä ruokatunnilla
- Jotkut oppilaat söivät mieluummin omia eväitä
- Syksystä 1948 harjoituskoulun oppilaat saivat ruokailla omassa koulussa, ruoka tuotiin Karin ja Otan kouluista
- Oma ruokala valmistui uudisrakennukseen 1955

Sota-ajan vaikutus

- Liikekannallepano 10.10.1939
- Harjoituskoulun työ keskeytyi 13.10. noin kuukaudeksi
- Seminaari oli lopettamisensa jälkeen varattu reserviläisten majoitukseen
- Seminaarin kaikki rakennukset luovutettiin 7. sotasairaalan käyttöön
- Lukuvuodet olivat lyhyitä, luokkia yhdisteltiin, opiskeltiin myös iltavuorossa ja kylmässä Nuortentalossa
- Rauman majoituslautakunta vuokrasi Saksan puolustusvoimille syksyyn 1944 seminaarin tiloja ja osia harjoituskoulusta
- Itä-Suomen seminaarin (ent. Sortavalan seminaarin) miesosasto Rauman seminaarin tiloihin 1945

Opetuksessa korostui maanpuolustus

- Sotavuosina jouduttiin karsimaan opetettavaa ainesta
- Maanpuolustuksellinen aines oli liikunnassa tärkeä sotavuosina, suunnistus tärkeää, väestönsuojelun opetusta, käytettiin jopa armeijan komentokieltä
- Isänmaa-käsite paljon esillä esim. maantiedossa, ympäristöopissa, uskonnossa ja äidinkielessä

Vaativa 1950-luku

- Rakentamisen tarve suuri harjoituskoululla
  - vanhat tilat, uunilämmitys huono
  - valtava ylikuormitus, siirtolaiset, suuret ikäluokat, kova opettajapula
- Uudisrakennusta aloitettiin 1954, valmis 1956, suunnittelija Bertel Saarnio, keskuslämmitys vanhaan osaan 1958
- Luokkarakenne muuttui; ennen oli kuusi erillisluokkaa ja yksi yhdistetty, poikaluokkia, vain vähän tyttöjä
- erillisluokat 1, 2, 3, 4 ja 8, yhdysluokat 1-3, 4-7 ja 5-7,
- kahdeksas luokka jatkoluokka, liikelinja

Suuria muutoksia

- Peruskoulua kohti
  - sisäänajo alkoi syksyllä 1970 ja 1973-74 kaikki seminaarin kansakoulun luokat työskentelivät peruskoulun opetussuunnitelman mukaisesti
- Seminaari muuttui ylioppilaspohjaiseksi kolmevuotiseksi koulutukseksi 1968 ja vuodesta 1969 alkaen naisia otettiin koulutukseen

Länsi-Suomen otsikko 22.3.1974

**Seminaari kuolee -
eläköön yliopisto!**

Seminaarin harjoituskoulu yliopiston normaalikouluksi

- Virkoja ja opetusryhmiä (luokkia) lisättiin
  - 1978 oli luokkien määrä noussut 8:stä 12:ta
  - Yliopettajia ei enää
  - Rehtorillakin luokka, kanslisti osa-aikainen
- Oli aineluokkia: puukäsityö, tekstiilityö, kotitalous, luonnontieto, musiikki
- Aineluokista kuitenkin otettiin lisätila uusille ryhmille
- Välineistö sähköistyi

Koulurakennus vanhenee

- Kouluneuvoston arvio 1976
  - Valaistus huono
  - Taulut kuluneet
  - Kotitalousluokka tavalliseen käyttöön sopimaton, tiskipöydät tiellä jne.
- Kouluhallituksen tarkastus 1976
  - Tilat vanhanaikaiset ja ankeat
  - Valaistus, tuuletus ja lämpöeristys huonot
- Työsuojelupiirin tarkastus
  - Opettajien työolosuhteet kehnot
- Korjauksia tehtiin, korjattava vain lisääntyi

Taival kohti uutta koulua

- Koulu oli kaksisarjainen
- Opettajiksi koulutettavien määrä kasvussa
- Osa harjoittelusta ei mahtunut, kaupungilla
- Tilat ahtaat ja vanhanaikaiset
  - Aineluokat ja moderni varustus puuttuivat
  - Paljon oppilaita, osa toiminnasta oli Jussoilassa
- Vakituinen rehtori aloitti työt
  - Suunnitteli laajennusta kolmisarjaiseksi
  - Suunnitteli tilojen peruskorjausta ja uudisrakentamista

Normaalikoulun uudisrakentaminen ja peruskorjaushanke

- Hanketta valmisteltiin yli vuosikymmenen
- Päätös aloittamisesta hyvään aikaan:
  - Opetusministeriö tarvitsi koerakentamiskohdetta
  - Aihe: informaatiotekniikan tuominen kouluun
  - RNK valittiin koerakentamiskohteeksi 1991
- Suunnitelmat 1991-1992
- Lama alkoi ja harjoittelukoulut uhanalaisiksi
- Suunnitelmat jäihin kahdeksi vuodeksi

Rakennushanke käynnistyy

- Tilatyöryhmä (OPM) 1983-1984
- Perustamissuunnitelma 1987
  - Rakennukset muuntuvat huonosti nykyaikaisen harjoittelun tarpeisiin
  - Fyysinen jälkeenjääneisyys muihin opettajankoulutukseen nähden
- Valtionvarainministeriön lausunto 1988
  - Rahoitus saataisiin 1993-1994
- Suunnittelijat valittiin 1990
- Esisuunnitelma 1991

Koulun suunnittelijat

- Suunnittelijat Laiho-Pulkkinen-Raunio Turusta
- Suunnitelleet: Ateneumin, kansalliskirjaston ja Eduskuntatalon peruskorjaus, Turun konservatorio, Helsingin musiikkitalo, Turun vankila, kirkkoja, kappeleita, kauppakeskuksia
- Sisustusarkkitehti Sirkka Sarvarinne (TY)
- Informaatiotekniikan asiantuntijatahot
  - TEATEK, Turun yliopisto
- Koulun edustajien ryhmät

Koulun suunnittelun vaiheita

- Suunnitelmat jäissä kaksi vuotta
- Tosi toimiin uudelleen keväällä 1994
- Rakentaminen alkoi talvella 1996
- Koulu muutti evakkoon toukokuussa 1996 Jussoilaan
- Lukuvuosi oltiin 1996-1997 Jussoilassa
- Muutto uusiin tiloihin kesällä 1997
- Koulu vihittiin joulukuussa 1997

Uusi oppimisympäristö

- Luovuttiin kaikista vanhoista laitteista
  - Siis ei piirtoheittimiä, diaprojektoreja, siirtoheittimiä eikä episkooppeja
- Otettiin käyttöön koulussa ennennäkemätöntä
  - Dokumenttikamera, dataprojektori, verkkotietokone, digitaalinen kamera ym.
- Tilaratkaisut ilmavia, sisustus uudenlaista

Nykypäivää kohti

- Tammikuussa 2011 saatiin lupa aloittaa normaalikoulussa myös peruskoulun yläluokkien opetus
- Syksyllä 2011 koulussa aloitti kaksi 7. luokkaa
- Syksystä 2012 on voinut opiskella koko peruskoulun ajan samassa tutussa normaalikoulussa
- Koulu on kaksisarjainen yhtenäinen peruskoulu
- Laitteiston ja kalusteiden kehityksestä johtuen varustus muuttuu jatkuvasti
- Työpisteitä on kritiikin ja kulumisen johdosta uudistettu
- Kirjasto on uusittu, toimii koulun oppimaisemissa eroteltuina tiloinaan osana Turun yliopiston kirjastoa
- Kouluravintola on laajennettu ja modernisoitu
- Koulun pihalle on rakennettu ministadion